

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/119/2019
Identifikačné číslo spisu:	3115221630
Dátum vydania rozhodnutia:	26.02.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:3115221630.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Allianz - Slovenskej poisťovne, a.s., so sídlom v Bratislave, Dostojevského rad 4, IČO: 00 151 700, proti žalovanej J.. X. R., bývajúcej v Q. D., H. X. XX/XX, zastúpenej JUDr. Evou Borovskou, advokátkou v Bratislave, Štefánikova 7, o zaplatenie 8 943,37 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 20 C 351/2015, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 25. októbra 2018 sp. zn. 4 Co 367/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 2. júna 2017 č. k. 20 C 351/2015 - 147 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 8 943,37 eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, zároveň priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 451 ods. 1,2, § 456, § 489 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) uviedol, že žalobkyňa sa žalobou domáhala proti žalovanej vydania bezdôvodného obohatenia v sume 8 943,37 eur s odôvodnením, že žalobkyňa uhradila žalovanej náhradu trov konania, vzniknutých žalovanej v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 8 C 285/2004 dva razy, t. j. jeden raz omylom, resp. predčasne, na základe neskôr zrušeného uznesenia Okresného súdu Bratislava I z 2. septembra 2013 č. k. 8 C 285/2004 - 243 (išlo o platbu z 2. októbra 2013 v sume 8 943,37 eur) a opakovane žalobkyňa uhradila žalovanej náhradu trov konania aj na základe konečného a právoplatného uznesenia menovaného súdu z 18. septembra 2014 č. k. 8 C 285/2004 - 266 v spojení so zmeňujúcim uznesením Krajského súdu v Bratislave z 26. februára 2015 sp. zn. 14 Co 833/2014 (išlo o platbu z 21. apríla 2015 v sume 7 458,69 eur). Ako súd prvej inštancie konštatoval, platba v sume 8 943,37 eur z 2. októbra 2013 má predstavovať bezdôvodné obohatenie žalovanej na úkor žalobkyne. S poukazom na § 4 ods. 2 písm. c/ zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z.z.“) súd prvej inštancie zdôraznil,

že žalovaná neuniesla bremeno tvrdenia a ani dôkazné bremeno na preukázanie, aké iné úkony právnej služby (než tie, za ktoré bola menovaným súdom priznaná tarifná odmena) vykonala jej právna zástupkyňa v súvislosti s jej právnym zastúpením pri uplatňovaní nároku na náhradu škody voči žalobkyni, a žeby jej za tieto iné úkony patrila náhrada účelne vynaložených nákladov. Záverom preto súd prvej inštancie uzavrel, keďže žalovaná neuniesla dôkazné bremeno, ostala procesná obrana žalovanej, že žalovaná dôvodne prijala od žalobkyne platbu z 2. októbra 2013 v sume 8 943,37 eur titulom refundácie zmluvnej podielovej odmeny, ktorú na základe faktúry uhradila svojej právnej zástupkyni, v rovine ničím nepodložených tvrdení. Za danej situácie by akceptácia tejto obrany žalovanej znamenala duplicitné vyplatenie trov právneho zastúpenia žalovanej za tie isté úkony vykonané v tom istom súdnom konaní, raz vo forme podielovej odmeny a raz vo forme tarifnej odmeny. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“).

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 25. októbra 2018 sp. zn. 4 Co 367/2017 rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil a rozhodol tiež o trovách odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, na jeho základe zistil správne skutkový stav veci a vec po právnej stránke aj správne posúdil, a preto si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a v celom rozsahu na ne poukázal v zmysle § 387 ods. 2 C.s.p. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd uviedol, že názor žalovanej, že má nárok na duplicitnú odmenu za tie isté úkony právnej služby, a to samostatne podľa Občianskeho súdneho poriadku a samostatne podľa zákona č. 381/2001 Z.z. je nesprávny a s poukazom na uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo 17. februára 2014 sp. zn. 14 Co 603/2012 v obdobnej veci uzavrel, že kombinovanie zmluvnej odmeny a tarifnej odmeny za tie isté úkony právnej služby je neprípustné a nemá žiadny právny základ. Ohľadne námietky žalovanej, že žalobkyňa sa nemôže pre prekážku právoplatne rozhodnutej veci uznesením Krajského súdu v Bratislave z 26. februára 2015 sp. zn. 14 Co 33/2014 domáhať vydania bezdôvodného obohatenia v sume 8 943,37 eur, ktorú uhradila viac ako rok predtým, ako bolo vo veci právoplatne rozhodnuté, odvolací súd konštatoval, že žalobkyňa neplnila na základe právoplatne rozhodnutej veci, pretože uznesenie Okresného súdu Bratislava I z 2. septembra 2013 č. k. 8 C 285/2004 - 243, na základe ktorého žalobkyňa zaplatila žalovanej žalovanú sumu (náhradu trov právneho zastúpenia) bolo v časti výroku o náhrade trov právneho zastúpenia zrušené a následne bolo znova rozhodované o celom nároku žalovanej na náhradu trov právneho zastúpenia, a to uznesením Krajského súdu v Bratislave z 26. februára 2015 sp. zn. 14 Co 833/2014. Odvolací súd ďalej ohľadne námietky žalovanej, že v danej veci ide o prekážku veci právoplatne rozhodnutej a litispendencie s poukazom na prebiehajúce konanie na Okresnom súde Bratislava I. sp. zn. 18 C 126/2011, v ktorom sa žalovaná domáha proti žalobkyni (v opačnom postavení procesných strán) náhrady zmluvnej odmeny v sume 8 943,37 eur, konštatoval, že nešlo o prekážku litispendencie, preto súdu nebránilo vo veci konať a meritórne rozhodnúť, nakoľko neboli splnené súčasne podmienky totožnosti strán a totožnosti predmetu konania. Ako odvolací súd uviedol, z rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo 17. októbra 2016 č. k. 18 C 126/2011 - 99 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 28. marca 2018 sp. zn. 15 Co 7/2017 vyplynulo, že v danom konaní sa žalovaná v procesnom postavení žalobkyne domáha proti žalobkyni v procesnom postavení žalovanej zaplattenia sumy 8 943,37 eur s príslušenstvom z titulu náhrady zmluvnej odmeny podľa § 4 ods. 2 písm. c/ zákona č. 381/2001 Z.z., ktorú žalovaná zaplatila svojej advokátke na základe nimi uzavretej dohody o právnej pomoci z 28. mája 2003, pričom v preskúmvanej veci sa žalobkyňa proti žalovanej domáha vydania bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Záverom sa odvolací súd vysporiadal aj s námietkou žalovanej ohľadne prekážky právoplatne rozhodnutej veci o nároku na refundáciu zmluvnej odmeny, keď uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava I zo 17. októbra 2016 č. k. 18 C 126/2011 - 99 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 28. marca 2018 č. k. 15 Co 7/2017 bolo konanie v časti o zaplattenie 8 943,37 eur zastavené z dôvodu späťvzatia žaloby a súhlasu žalovanej s týmto späťvzatím, druhým výrokom bola uložená žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 9 % úrok z omeškania ročne zo sumy 8 943,37 eur počnúc od 23. mája 2010 do 2. októbra 2013 v celkovej sume 2 707,- eur v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Odvolací súd preto zdôraznil, že za právoplatne rozhodnutú vec možno považovať len situáciu, keď sa o nároku rozhodne

meritórne a toto rozhodnutie nadobudne právoplatnosť a nakoľko v danom prípade súd konanie o zaplatenie istiny 8 943,37 eur uznesením zastavil, nerozhodol o uplatnenom nároku meritórne, preto nemôže ísť o právoplatne rozhodnutú vec. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovení § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 C.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s tým, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu závisel od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa súdy nižších inštancií odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.) a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.). Poukázala na to, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení v tom, že sa vôbec nezaoberal tým, či boli splnené predpoklady na vznik bezdôvodného obohatenia na strane žalovanej a poukázala na rozhodnutie dovolacieho súdu z 19. januára 2012 sp. zn. 2 Cdo 92/2010. Ako dovolateľka zdôraznila, v konaní nebolo preukázané, že na jej strane došlo k protiprávnemu získaniu bezdôvodného obohatenia, pretože, podľa dovolateľky, žalovaná prijala plnenie od žalobkyne vo výške 8 943,37 eur na základe právneho dôvodu, ktorý bol predmetom konania na Okresnom súde Bratislava I sp. zn. 18 C 126/2011. Dovolateľka je preto toho názoru, že prijatá suma predstavuje nárok žalovanej v zmysle § 4 ods. 2 písm. c/ zákona č. 381/2001 Z.z. účinného v čase dopravnej nehody, t. j. k 27. aprílu 2003, a zdôraznila, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné a neodôvodnené ohľadne použitia tohto ustanovenia účinného až v čase rozhodovania, keď odvolací súd bez nariadenia pojednávania rozhodol a žalovaná sa k použitiu tohto ustanovenia nemohla vyjadriť. Dovolateľka konštatovala, že odvolací súd svojím rozhodnutím založil právny stav, resp. právny zmätok, že došlo k bezdôvodnému obohateniu bez náležitého zistenia skutkového stavu a bez náležitého právneho posúdenia, kde by súd riadne zisťoval, či boli alebo neboli splnené predpoklady vzniku záväzkovo-právneho vzťahu z bezdôvodného obohatenia, ktorý je nielen odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe, ale dochádza ním aj k znemožneniu uplatňovania procesných práv žalovanej. Z uvedených dôvodov považovala dovolateľka rozsudok odvolacieho súdu za nezákonný, nesprávny, svojvoľný, arbitrárny a v ďalšom podrobne rozobrala skutkový stav veci a vyslovila polemiku o skutkových a právnych záveroch súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu. Z týchto dôvodov navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozsudkom okresného súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k dovolaniu zhrnula súdmi nižších inštancií zistený skutkový stav a mala za to, že dovolateľka si svojvoľne priradila žalovanú sumu ako platbu na ňou tvrdenú pohľadávku z titulu podielovej odmeny a preto nesprávne interpretuje neexistenciu vzniku bezdôvodného obohatenia na jej strane. V ďalšom považovala skutkové a právne závery odvolacieho súdu za správne a navrhla dovolanie žalovanej odmietnuť ako neprípustné, prípadne zamietnuť ako nedôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

7. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu

práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 C.s.p. je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytykaná v dovolaní (porovnaj § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C.s.p. alebo § 421 C.s.p. v spojení s § 431 ods. 1 C.s.p. a § 432 ods. 1 C.s.p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Žalovaná vyvodzujúc z ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. namietala, že nebolo preukázané protiprávne získanie bezdôvodného obohatenia a vznik nemajetkovej ujmy na strane žalovanej, t. j. namietala dokazovanie a nedostatočne zistený skutkový stav súdmi nižších inštancií, ako aj odôvodnenie a nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu. Zároveň namietala, že odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania.

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

14. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

15. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 C.s.p. nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

16. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

17. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inštancií popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vypořádava so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie a so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie, ktorý mal za preukázaný vznik bezdôvodného obohatenia v sume 8 943,37 eur, keďže žalobkyňa predčasne uhradila žalovanej 2. októbra 2013 náhradu trov konania na základe uznesenia Okresného súdu Bratislava I z 2. septembra 2013 č. k. 8 C 285/2004 - 243, ktoré bolo v časti výroku o náhrade trov právneho zastúpenia zrušené a následne bolo znova rozhodované o celom nároku žalovanej na náhradu trov právneho zastúpenia, a to uznesením Krajského súdu v Bratislave z 26. februára 2015 sp. zn. 14 Co 833/2014, ktorým bola žalovanej právoplatne priznaná náhrada trov konania v sume 7 458,69 eur, ktorú žalobkyňa následne žalovanej platbou z 21. apríla 2015 aj uhradila. Odvolací súd sa zároveň riadne vysporiadal s namietanou prekážkou skôr začatej, resp. skôr rozhodnutej veci s tým, že žalovaná neuniesla dôkazné bremeno ohľadne prijatia platby od žalobkyne z 2. októbra 2013 v sume 8 943,37 eur titulom refundácie zmluvnej podielovej odmeny, pričom zdôraznil, že kombinovanie zmluvnej odmeny a tarifnej odmeny za tie isté úkony právnej služby je neprípustné a nemá žiadny právny základ. Na základe uvedeného možno konštatovať, že súdy pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenuli vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, z uvedeného je zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 C.s.p. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C.s.p. nemožno považovať to, že žalovaná sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C.s.p., pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

18. Dovolací súd v tejto súvislosti považuje za potrebné dodať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 C.s.p., v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či

konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p., avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

19. Dovolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

20. Realizácia procesného oprávnenia strany sporu byť prítomnou na pojednávaní neprichádza do úvahy vtedy, keď súd v súlade so zákonom koná a rozhoduje bez nariadenia pojednávania.

21. Podľa § 385 ods. 1 C.s.p. na prejednanie odvolania nariadi dovolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie alebo to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

22. V danom prípade: a/ dovolací súd nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie na zistenie skutočného stavu veci, b/ nariadenie odvolacieho pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem. Vzhľadom na to nebolo povinnosťou odvolacieho súdu nariadiť na prejednanie odvolania pojednávanie. Procesné strany boli pritom riadne upovedomené o čase a mieste verejného vyhlásenia rozsudku odvolacieho súdu spôsobom, ktorý zodpovedá zákonu (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.). Dovolací súd zdôrazňuje, že vo vzťahu k žalovanej nedošlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces, nakoľko dovolací súd mal z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie skutkový stav náležite zistený a správne právne posúdený. Neopodstatnená je preto námietka, že namietaným postupom odvolacieho súdu došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p.

23. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalovaná neopodstatnene namieta, že dovolací súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.). Prípustnosť jeho dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplyva.

24. Žalovaná prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky pri ktorej sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a zároveň z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p., t. j., že právna otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

25. Pre obidve procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C.s.p. pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska citovaného zákonného ustanovenia môže byť pritom len otázka právna (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

26. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil dovolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o

situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. V zmysle judikátu R 71/2018 patria do tohto pojmu predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Jeho súčasťou je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnil.

27. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolaťelom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolaťel nesúhlasí). Ak dovolaťel vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 C.s.p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C.s.p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, ako dovolaťel sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolaťelom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

28. Ešte pred posúdením samotného „právneho odklonu“ (§ 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.) a „vyriešenia právnej otázky“ (§ 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.) treba uviesť, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 C.s.p.); skutková okolnosť (t.j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 C.s.p. je irelevantná.

29. V danom spore bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 8 943,37 eur titulom nároku žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § § 451 ods. 1, 2, § 456, § 489 Občianskeho zákonníka.

30. Podľa názoru žalovanej je jej dovolanie prípustné v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., ohľadne nesprávneho právneho posúdenia splnenia predpokladov na vznik bezdôvodného obohatenia na strane žalovanej a poukázala na rozhodnutie dovolacieho súdu z 19. januára 2012 sp. zn. 2 Cdo 92/2010 a mala za to, že z konania nebolo preukázané, že došlo k protiprávnemu získaniu bezdôvodného obohatenia.

31. V rozhodnutí z 19. januára 2012 sp. zn. 2 Cdo 92/2010 najvyšší súd ustálil, že „podstatou bezdôvodného obohatenia je zákonom stanovená povinnosť toho, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, toto obohatenie vydať tomu, na koho úkor bol predmet bezdôvodného obohatenia získaný. Právny vzťah bezdôvodného obohatenia je samostatným vzťahom, ktorý vznikne v dôsledku porušenia iného právneho vzťahu alebo na základe určitej právnej skutočnosti (podľa zákonom definovaného pojmu bezdôvodného obohatenia). Záväzkový právny vzťah z bezdôvodného obohatenia vznikne však len za splnenia určitých (zákonných) predpokladov, ktorými sú získanie bezdôvodného obohatenia na strane určitej osoby (obohateného), protiprávnosť získania bezdôvodného obohatenia, majetková ujma, ktorá postihuje inú určitú osobu (postihnutého) a príčinná súvislosť medzi protiprávnym získaním bezdôvodného obohatenia určitou osobou a majetkovou ujmovou inej určitej osoby“.

32. V danom spore súdy na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospeli k zhodnému skutkovému záveru o tom, že na strane žalovanej došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia v sume 8 943,37 eur na úkor žalobkyne, keďže žalobkyňa predčasne uhradila žalovanej 2. októbra 2013 náhradu trov konania na základe uznesenia Okresného súdu Bratislava I z 2. septembra 2013 č. k. 8 C 285/2004 - 243, ktoré bolo v časti výroku o náhrade trov právneho zastúpenia zrušené a následne bolo znova rozhodované o celom nároku žalovanej na náhradu trov právneho zastúpenia, a to uznesením Krajského súdu v Bratislave z 26. februára 2015 sp. zn. 14 Co 833/2014, ktorým bola žalovanej právoplatne

priznaná náhrada trov konania v sume 7 458,69 eur, ktorú žalobkyňa následne žalovanej platbou z 21. apríla 2015 aj uhradila. Predmetný, z výsledkov vykonaného dokazovania vyvedený hodnotiaci skutkový záver súdov nepredstavuje právne posúdenie. Tento ich skutkový záver nemožno v dovolacom konaní úspešne spochybniť - dovolací súd je totiž viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 C.s.p.), a to aj vtedy, keď je v dovolaní spochybňovaný (aj) skutkový stav zistený odvolacím súdom. Najvyšší súd preto v danom dovolacom konaní vychádzal zo skutkového zistenia odvolacieho súdu, že žalobkyňa preukázala vznik bezdôvodného obohatenia na strane žalovanej a žalovaná zároveň nepreukázala, že by k bezdôvodnému obohateniu na jej strane nedošlo.

33. Dovolací súd v tejto súvislosti dodáva, že súd prvej inštancie, tak aj odvolací súd, nárok žalobkyne posudzovali podľa ustanovení § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka ako bezdôvodné obohatenie s tým, že skutkovo zistili existenciu všetkých zákonných predpokladov pre vznik bezdôvodného obohatenia na strane žalovanej na úkor žalobkyne, preto ich rozhodnutia ani nie je možné posudzovať ako odklon od rozhodnutia dovolacieho súdu, na ktoré dovolateľka poukázala.

34. Z týchto dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že žalovaná v tejto časti dovolania nedôvodne tvrdí, že jej dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p

35. Podľa názoru žalovanej je jej dovolanie prípustné aj v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p.

36. Z obsahu dovolania žalovanej odôvodneného § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. je zrejmé, že žalovaná zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) uviedla všeobecnú charakteristiku nesprávností, ku ktorým podľa jej názoru došlo v konaní pred odvolacím súdom, avšak nekonkretizovala právnu otázku, na riešení, ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie a nevysvetlila potrebu, aby dovolací súd takúto otázku vyriešil. Uviedla len, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení v tom, že prijatá suma predstavuje nárok žalovanej v zmysle § 4 ods. 2 písm. c/ zákona č. 381/2001 Z.z. účinného v čase dopravnej nehody, t. j. k 27. aprílu 2003, a zdôraznila, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné a neodôvodnené ohľadne použitia tohto ustanovenia účinného až v čase rozhodovania. Dovolaťka ďalej konštatovala, že odvolací súd svojím rozhodnutím založil právny stav, resp. právny zmätok, že došlo k bezdôvodnému obohateniu bez náležitého zistenia skutkového stavu a bez náležitého právneho posúdenia, kde by súd riadne zisťoval, či boli alebo neboli splnené predpoklady vzniku záväzkovo-právneho vzťahu z bezdôvodného obohatenia, ktorý je nielen odklonom od ustálenej rozhodovacej praxe, ale dochádza ním aj k znemožneniu uplatňovania procesných práv žalovanej. Akú právnu otázku je potrebné vyriešiť, dovolateľka neuviedla. Žalovaná týmto argumentom vyjadrila len svoj nesúhlas s právnym posúdením a postupom odvolacieho súdu. Vyššie uvedená dovolacia argumentácia žalovanej o nesprávnosti skutkových záverov odvolacieho súdu je preto neopodstatnená a nespôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. Samotné polemizovanie dovolateľky s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ C.s.p. (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 6/2017, 3 Cdo 67/2017, 4 Cdo 95/2017, 7 Cdo 140/2017).

37. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovanej v časti, v ktorej namietala vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C.s.p. odmietol podľa § 447 písm. c/ C.s.p. ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné a v časti, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C.s.p., odmietol podľa § 447 písm. f/ C.s.p. ako dovolanie, v ktorom dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 C.s.p.

38. Žalobkyňa bola v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 255 ods. 1 C.s.p.) a vznikol jej nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov rozhodol najvyšší súd podľa ustanovení § 453 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

39. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.